ЮКСАК МУКОФОТ ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

Ўзбекистон ССР қаторасига ўн биринчи марта юксак мукофот— КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 59 (5350).
12 МАРТ 1984 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИГА САДОҚАТ

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

● 14.246 чанглагич-пуркагич машиналари тайёрланди. Бу кўрсаткичнинг аксарият қисми «ОВХ—28» маркали янги қудратли машиналардир. Бу кимёвий агрегатлар қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига қарши курашда ҳамда ғўзани дефолиация қилишда катта роль ўйнади.

● 111.668 та трактор прицеплари тайёрлашга эришилди. Бу прицеплар пахтачилик хўжаликларида пахта ҳосилини дала—хирмон—қабул пункти конвейери бўйича етказиб беришда муҳим аҳамият касб этди.

● Мингтадан кўп пахта тозалаш машиналари етказиб берилди. Бу машиналар терим мавсумининг охирги кунларида айниқса катта хизмат кўрсатди.

● Қишлоқ хўжалиги машиналари ва чорвачиликда ишлатиладиган агрегатлар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш мунтазам кўпайтириб борилди. Шунингдек, кўплаб ремонт-эксплуатация эҳтиёжлари учун мўлжалланган эҳтиёт қисмлар тайёрланди. Ўтган йил «Ташсельмаш», агрегат, «Узбексельмаш», «Ташхимсельмаш», «Компрессор» заводлари, «Узбекхлопкомаш» бирлашмаси 19.946 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрлашга муваффақ бўлди.

«ПРАВДА» САҲИФАЛАРИДА

● «Партиявий раҳбарлик услуби» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

● ДОСААФ Марказий Комитетининг кеча Москвада бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитетининг февраль (1984 йил) Пленуми якунлари ва ДОСААФ ташкилотларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг ана шу Пленумдаги нутқидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама этилди.

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

АССАЛОМ, ДЕҲҚОН БАҲОРИ!

Шу кунларда механизаторлар, қишлоқ хўжалик техникасига эгалик қилаётган коллективларнинг куч-ҳаракати баҳорги дала ишларига яхши тайёргарлик кўришга қаратилган.

Бу демак, мавжуд агрегатларни сифатли ремонтдан чиқариш, янги келтирилган экиш техникасини ишга тушириш лозим.

Бўлажак ҳосил фақат деҳқоннинг эмас, балки шаҳардаги ишчилар, айниқса қишлоқ хўжалиги машинасозлиги коллективлари меҳнатининг яхши мезони бўлади.

Ўтган йили КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қабул қилган «Қишлоқ хўжалиги учун машина ва ускуналарнинг техник даражаси ва сифатини янада ўстириш, фойдаланишни яхшилаш, 1983—1990 йилларда уларни ишлаб чиқариш ва етказиб беришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарорини, КПСС Марказий Комитети декабрь [1983 йил] ва февраль [1984 йил] Пленумлари қарорларини қишлоқ хўжалиги машинасозлиги саноати ишчилари жанговар ҳаракат программаси сифатида қабул қилдилар.

Корхоналарда қишлоққа техника, шунингдек, эҳтиёт қисмларни қатъий белгиланган номенклатурада етказиб бериш интизомига алоҳида эътибор берилади.

Беш йилликнинг фақат уч йил-у икки ойи мобайнида шаҳар машинасозлари республика ва мамлакат деҳқонларига планга қўшимча 50 та трактор, 100 трактор прицепи, 60 та пахта териш машинаси ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси жўнатди.

Деҳқонлар қишлоқ хўжалиги машиналарини, тракторлар ва насос станциялари учун двигателларни, бошқа техника воситаларини ремонт қиладиган шаҳардаги корхоналарнинг коллективлари фаолиятидан ҳам миннатдорлар.

Шу кунларда шаҳар ишчилари механизаторларни ҳайдов тракторлари, сеялкалар, турли хил экиш мосламалари учун эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш ҳақида алоҳида ғамхўрлик кўрсатишлари лозим. Бир қарашда, бу ерда ҳамма нарса кўнгилдагидек: техника ва эҳтиёт қисмлар қишлоққа бир маромда, планда белгиланган ҳажмда етказиб беріляпти. Пойтахт области колхоз ва совхозлари ҳам буюртмаларни ўз вақтида оляпти.

Шу билан бирга пойтахт областининг Бекобод, Ғалаба, Бўка районлари деҳқонлари турли хил деталлар етказиб беришни Тошкент тракторсозлари тезлатишлари лозимлигини таъкидлашяпти. Жумладан, пойтахт областининг бир қатор хўжаликлари сцепления учун дискалар ва тракторлар учун овоз пасайтиргичларга зарурат сезишяпти.

Бир қарашда «Узбексельмаш»га ҳам ҳеч қандай даъво йўққа ўхшайди — культиваторлар учун роликлар ўз вақтида график бўйича жўнатиляпти. Жойларда эса бу эҳтиёт қисм етишмаяпти. Машинасозлар обтекател юлдузидан 900 та етказиб бериш бўйича квартал планини белгиланган ҳажмда бажаришга ваъда беришяпти. Бироқ, биринчи мартга қадар Тошкент области хўжаликларига атиги 400 та етказиб берди.

«Ташхимсельмаш»да ишлаб чиқариладиган чанглагич-пуркагичда фойдаланиладиган полиэтилен резервуар, шунингдек плунжерлар етишмаяпти.

Планлаштиришдаги нуқсонлар шундоққина кўриниб турибди. Афтидан камёб деталларни ишлаб чиқариш бўйича топшириқни кварталлар бўйича бир маромда етказиб бериш принципида эмас, қишлоқнинг ҳақиқий эҳтиёжлари, айниқса экиш мавсуми олдидаги эҳтиёжига қараб белгилаш керак.

Бизнинг иссиқ ўлкамизга баҳор келди. Ҳадемай, экиш-тикиш бошланади. Куздаги ҳосилнинг қай даражада мўл бўлиши баҳорги зўр меҳнатга бевосита боғлиқ. Шаҳардаги ишлаб чиқариш коллективларининг бурчи муҳим халқ хўжалиги вазифаси бўлган баҳорги дала ишларини қисқа муддатларда тез ва соз ўтказишда ҳар томонлама ёрдам кўрсатишдан иборат. Беш йилликнинг тўртинчи йили учун қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида белгиланган планлар тўла ва ошириб бажарилиши лозим.

МЕҲНАТДА ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР САРИ

● Тошкент. 12 март 1984 йил. Ўзбекистон ССРга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилиши.

М. Нуриддинов, Т. Каримов ва С. Маҳкамов фотоси.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ЎЗБЕКИСТОН меҳнаткашлари беш йилликнинг учинчи йилини социал-иқтисодий ривожланишда шонли ютуқлар билан, Ватан бахт-саодати йўлидаги зарбдорларча иш билан нишонладилар. Улар ўтган йили социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар, партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг тарихий режаларини амалга ошириш борасида илҳомбахш меҳнат қилдилар. Ўзбекистон ССР Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги, 1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини муваффақиятли бажарганлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан ўн биринчи марта мукофотланди.

КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь ва 1984 йил февраль Пленумларининг қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг Москва — Куйбишев сайлов округи сайловчилари билан учрашувда сўзлаган программавий нутқидан руҳланган саноат корхоналарининг, колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари, бинокорлар, фан ва маданият арбоблари ўн биринчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш, ҳамма соҳаларда интизом ва тартибни янада мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш учун курашда зўр куч-ғайрат сарфламоқдалар. Кўпгина коллективлар СССР Олий Советига сайлов шарафига қабул қилган социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этдилар. Республика меҳнаткашлари шонли юбилей—Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини янги-янги ютуқлар билан нишонлашга интилмоқдалар.

Республика партия-хўжалик активи ва ишлаб чиқариш илғорларининг 12 март куни Тошкентдаги Санъат саройида бўлиб ўтган йиғилиши КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширишга, КПСС Марказий Комитети 1984 йил февраль Пленуми қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг Пленумда сўзлаган нутқи асосида Ўзбекистон меҳнаткашларининг вазифаларини муҳокама қилишга бағишланди.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов кириш нутқи сўзлаб очди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан йиғилишнинг фахрий президиумига сайланди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э. Димшиц нутқ сўзлади. У узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида республикага кўчма Қизил байроқни топширди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси навбатдаги мажлисида Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш плани 1984 йил январь-февраль ойларида қандай бажарилганлигини кўриб чиқди. Республика меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь ва 1984 йил февраль Пленумларининг қарорларини бажара бориб, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини адо этишда ўзларининг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини кучайтирганликлари, саноат маҳсулотини реализация қилиш юзасидан январь-февраль ойлари планини муддатидан илгари бажарганликлари қайд этиб ўтилди. Саноат ишлаб чиқариши 5,1 процент, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш эса 5,2 процент ўсди.

Шу билан бирга баъзи область партия комитетлари, министрликлар ва идоралар, саноат корхоналарининг раҳбарлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленумининг тармоқларнинг бир маромда ишлашини, ҳамда ишлаб чиқариш ҳажмини юксак суръатлар билан ўстиришни таъминлаш зарурлиги тўғрисидаги кўрсатмаларидан тегишли хулосалар чиқариб олмаганликлари таъкидлаб ўтилди. Навоий областининг саноати, минерал ўғитлар, рангли металлар чиқарувчи корхоналари икки ойлик планни бажармадилар. Сурхондарё ва Жиззах областлари, пахта тозалаш саноати корхоналари ишлаб чиқариш ҳажмини пасайтириб юбордилар. Бинокорлик материаллари заводларида маҳсулот етказиб бериш интизоми паст. Капитал қурилишда асосий фондларни ишга туширишда кескин аҳвол вужудга келди. Бухоро, Жиззах ва Қашқадарё областларида 1983 йилга нисбатан сут ва тухум харид қилиш ҳажмини камайтириб юбордилар. Ҳамма хўжаликлар, районлар ва областлар ҳам кўкламги дала ишларига тайёргарликни ниҳоясига етказдилар, деб бўлмайди.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарор область партия комитетлари, министрликлар ва идоралар, корхоналар, қурилиш ташкилотлари ва хўжаликлар зиммасига КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг кўрсатмалари асосида 1984 йил январь-февраль ойларидаги иш якунларини чуқур таҳлил этиш, биринчи квартал планини барча кўрсаткичлар бўйича бажариш учун ҳамма ишларни қилиш, жуда қисқа муддатларда экин-тикинга тайёргарликни ниҳоясига етказиш вазифасини юклайди. Бунда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ўртача кунлик суръатини кескин кучайтиришга, маҳсулот етказиб бериш интизомини мустаҳкамлашга, меҳнат унумдорлигини оширишга, янги техника ва технологияни жорий этишни жадаллаштиришга, меҳнатни ташкил этишнинг илғор методларини кенг оммалаштиришга, тежамкорлик режимини кучайтиришга алоҳида эътибор бериш зарур. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа таъсирчанлигини оширсинлар.

Тошкент область Коммунистик район партия комитетининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларини бажариш соҳасидаги иши муҳокама этилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси райком ва район партия ташкилотининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, агросаноат комплекси барча тармоқларининг баҳамжиҳат пухта ишлаши, омма ўртасида ташкилотчилик ва тарбиявий ишларни такомиллаштириш борасидаги фаолиятида ижобий томонларни қайд этди ва Коммунистик район партия комитети зиммасига Озиқ-овқат программасини бажаришга меҳнаткашларни сафарбар этиш юзасидан қўшимча тадбирлар кўриш, илғорлар тажрибасини, хусусан «Политотдел» колхозининг тажрибасини, пудрат асосида ишлайдиган хўжалик ҳисобидаги бригадалар тажрибасини жорий этиш юзасидан колхоз ва совхозларда ишларни кучайтириш, бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилаш, иш услуби ва методларини такомиллаштиришда сайлаб қўйиладиган партия активига ёрдамни кенгайтириш, кадрлар билан ишлашни сабот билан такомиллаштириш вазифасини юклади.

Республика матлубот кооперацияси системасида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга доир ишлар кўриб чиқилди. Бу ишлар партия XXVI съезди қарорларида ўртага қўйилган вазифаларга ҳали тўла мувофиқ даражада олиб борилмаётганлиги қайд этиб ўтилди. «Ўзбекбирлашув»да кооперативлар раҳбарларининг сифат состави суст яхшиланмоқда, кадрлар резерви билан кам иш олиб борилмоқда. Шу масала юзасидан қабул қилинган қарор «Ўзбекбирлашув» правлениесининг эътиборини кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашдаги камчиликларга жалб этади ҳамда унинг зиммасига кадрлар билан ишлашни яхшилашга доир конкрет тадбирларни амалга ошириш, матлубот кооперацияси ходимлари орасида хотин-қизлар ва мутахассисларни сабот билан кўпайтириш вазифасини юклайди. Область ва район партия комитетларига матлубот кооперациясининг бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни кучайтириш топширилди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишлаб, энг яхши адабиёт ва санъат асарлари республика конкурсини ўтказиш шартлари кўриб чиқилиб, маъқулланди. Конкурс тўғрисидаги низом республика матбуотида эълон қилинади.

Бошқа баъзи масалалар ҳам муҳокама этилиб, шулар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ ЮБИЛЕЙИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Бу йил Ўзбекистон ССР учун алоҳида, юбилей йилидир. Кузда шонли сана — Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тантанали нишонланади.

Бу улкан ва ёрқин байрам партия ленинчи миллий сиёсати тантанасининг, совет халқлари дўстлиги ва қардошлиги, социалистик интернационализм принциплари ҳаётбахш кучининг яна бир яққол ифодасидир.

11 март куни Тошкентда республика юбилей комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисни комиссия раиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаев олиб борди. Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети раисларининг ўринбосарлари, область партия комитетларининг биринчи секретарлари ва область ижроия комитетларининг раислари, партия ветеранлари, таниқли олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари иштирок этдилар.

Юбилейга тайёргарлик ва уни байрам қилиш билан боғлиқ барча ташкилотчилик ва сиёсий ишлар, деб таъкидлаб ўтилди мажлисда, экономика ва маданиятнинг барча соҳаларида юксак кўрсаткичларга эришишга, ҳар бир корхона ва хўжаликда, ҳар бир меҳнат коллективида, план ва социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилиши ва ошириб адо этилишига қаратилган бўлиши, ҳар бир иш жойида иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, иқтисод ва тежамкорликни кучайтириш учун ҳамма ишларни қилиш зарур.

Барча қишлоқ хўжалик ишларини энг яхши агротехника муддатларида ўтказиш учун, пахта, дон, мева ва сабзавотдан мўл ҳосил етиштириш ва уни йиғиб-териб олиш, чорвачилик маҳсулотини кўпайтириш учун юбилейга тайёргарлик туфайли юзага келган юксак ватанпарварлик кайфиятидан тўла фойдаланиш зарур.

Шаҳарлар ва қишлоқларни ободонлаштириш, меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини ошириш, уларга савдо ва маиший хизматни яхшилаш юзасидан катта ишларни бажариш керак бўлади. Барча юбилей объектларини қатъий назорат остига олиш, уларнинг ўз вақтида юқори сифат билан топширилишини таъминлаш зарур.

Юбилейга тайёргарлик идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада кучайтириш учун кенг имкониятлар очиб беради. Марксизм-ленинизмни, ленинча миллий сиёсатни, ривожланган социализм буюк афзалликларини, совет турмуш тарзини ишонарли ва яққол пропаганда қилиш учун, меҳнаткашларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялаш учун ана шу имкониятлардан тўла фойдаланиш лозим.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги байрамини ташкил этувчи ва ўтказувчи республика юбилей комиссиясининг иш плани тасдиқланди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг эсдалик байроғи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг юбилей Фахрий ёрлиғи, юбилей медали ва нишони лойиҳалари тўғрисидаги, Тошкент шаҳрининг юбилейга бағишланган тадбирларини ўтказишга, ёдгорлик буюмлари ишлаб чиқаришни ташкил этишга тайёргарлиги тўғрисидаги ахборотлар тингланди.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

Бугун Тошкентда:

«Ленин комсомоли» поездида келган агитация юриши қатнашчилари Тошкент корхоналари ва ташкилотларида бўлиб, СССР Озиқ-овқат программасида белгилаб берилган тадбирларни ҳаётга тезроқ татбиқ этиш бўйича агитация поездининг мақсади ва вазифалари ҳақида гапириб бердилар.

ОБ-ҲАВО

● Бугун Тошкентда эрталаб соат 11 да температура нуль даража атрофида бўлди. Кечаси ҳаво бироз булутланиб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси 1—6 даража иссиқ бўлади.

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

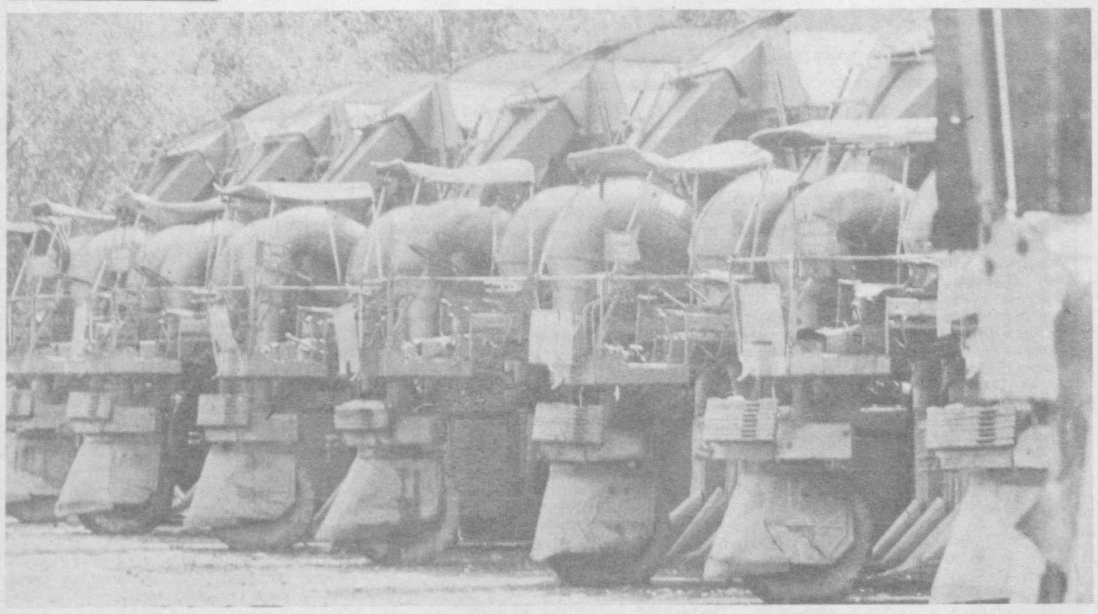

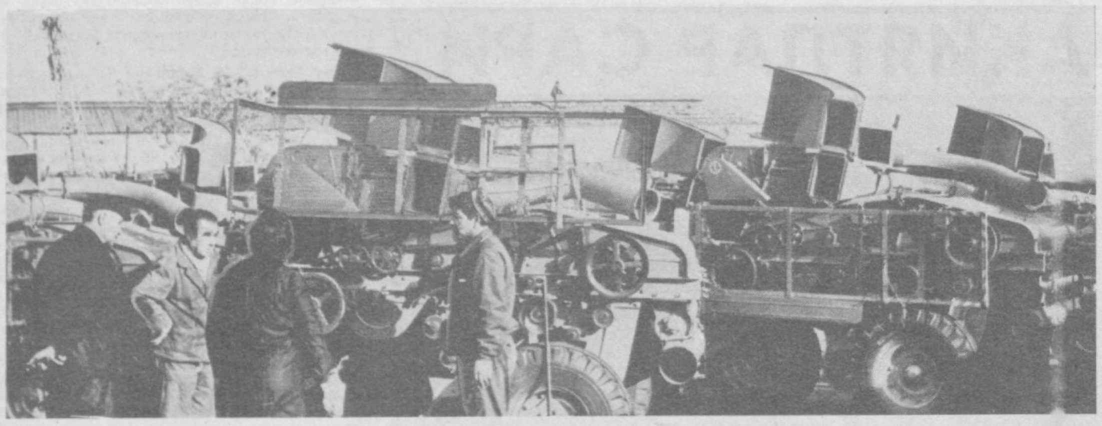

«Ўроқ ва Болға» иттифоқига содиқ қолиб келаётган «Ташсельмаш» заводи коллективи республика пахтакорларига кўплаб миқдорда «зангори кема»лар етказиб бермоқда. Заводнинг инженер-техник ходимлари агрегатларнинг юксак сифатлилигини таъминлаш борасида кенг кўламда изланиш олиб боришмоқда.

СУРАТДА: (чапда, юқорида) тайёр терим машиналари сафарга шай.

●

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси 5-цехида тайёрланган УПХ— 1,5 «В» маркали (чапдан пастга) кўсак чувиш машиналари.

●

Экскаватор заводида тайёрланаётган «темир паҳлавонлар» янги ерларни ўзлаштиришда чўлқуварларга катта ёрдам бермоқда.

СУРАТДА: (юқорида) янги экскаваторлар.

М. Нуриддинов фотолари.

СИНАЛГАН ДЎСТЛИК

Ишчилар ва деҳқонлар синфи, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари ўртасидаги мустаҳкам иттифоқ тузумимизнинг асосини ташкил этади, у хўжалик соҳасида ва маданий қурилишда эришаётган ютуқларимизнинг муҳим омилидир. Бу дўстликни бизга улуғ доҳиймиз В. И. Ленин васият қилган. Шунинг учун ҳам шаҳримиздаги ҳар бир меҳнат коллективи қишлоқ билан алоқаларни мустаҳкамлашни, қишлоқ экономикаси ва маданиятини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшишни ўзининг ватанпарварлик бурчи ҳисоблайди.

Мана тўққиз йилдирки, биз Жиззах областининг Мирзачўл районидаги «Совет Россияси», «Ўзбекистон», «Тошкент» совхозлари коллективлари билан мустаҳкам дўстлик алоқалари ўрнатганмиз. Бу дўстлик йилдан-йилга мустаҳкамланиб, камол топаяпти.

Институтимиз коллективи айниқса «Совет Россияси» совхози чўлқуварлари билан яқин алоқалар ўрнатганлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Хўжалик бошлиғи Ҳайдар Абдураҳмонов биз учун «ўз» кишимиз саналади. Биз бу хўжаликдан йил бўйи оёғимизни узмаймиз.

Ўтган йилни мисолга олайлик. Июль ойида бир группа профессор ва ўқитувчиларимиз хўжаликда бўлиб, КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари ва халқаро аҳвол бўйича лекциялар ўқиб келишди. Тарих факультети ўқитувчилари совхоз тарихини яратиш бўйича шартнома тузишди. Ҳозир бу иш ниҳоясига етаяпти. Бундан ташқари профессор ва ўқитувчиларимиз совхоздаги 9, 16-мактабларда тез-тез бўлиб, педагогика коллективларига ўқув-тарбия ишларини янада яхшилаш бўйича маслаҳатлар беришади, методик ёрдам кўрсатишади. Мактабларни мунтазам ўқув-методик қўлланмалар, кўргазмали қуроллар билан таъминлашади.

Ўтган йили ёзда ғўзаларни ўт ўрай бошлаган пайтда ҳам Ҳайдар Абдураҳмонович олдимизга ёрдам сўраб келиб қолди. Шундан кейин 60 студент ёзги меҳнат семестрини шу хўжаликда ўтказди. Студентлар далаларда бир ярим ой меҳнат қилиб, ғўзаларни ёввойи ўтлардан тозалашда зўр меҳнат қилишди.

Халқда ҳақиқий дўст қийинчиликда синалади, деган нақл бор. Бу жуда тўғри гап. Бизнинг табиатан оғир шароитларда яшаб, меҳнат қилаётган чўлқуварлар билан дўстлигимиз кўп синовлардан ўтиб, мустаҳкамланмоқда. Ўтган йил кузда у яна бир катта синовдан ўтди.

Маълумки, ўтган йили пахта кеч очилди, бунинг устига куз серёғин келди. Оқибатда йиғим-терим техникасидан самарали фойдаланиш имкони бўлмади. Шунда Тошкент шаҳрининг минглаб меҳнаткашлари қатори институтимиз коллективи ҳам оталиқдаги хўжаликларга ёрдамга отландилар. Тўрт минг нафарга яқин студент-ёшларимиз, профессор ва ўқитувчиларимиз Мирзачўл районидаги «Совет Россияси». «Тошкент», «Ўзбекистон» совхозлари пахтазорларида икки ойдан ортиқ меҳнат қилдилар. Мавсумда уйган хирмонимиз қарийб 9 минг тоннани ташкил этди. Бу хирмонга айниқса тарих, ўзбек ва қозоқ филологияси, индустриал-педагогика факультетлари студентлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Чўлқувар дўстларимиз улардан ғоят миннатдор бўлдилар.

Коллективимиз ўзининг фидокорона меҳнати билан «Ўроқ ва Болға» иттифоқини мустаҳкамлаш ишига хизмат қилаётганлигидан ғоят фахрланади.

К. ЮСУПОВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти партия комитети секретари.

● ЭНГ МУҲИМИ—МЕҲНАТ САМАРАДОРЛИГИ

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ МИҚЁСИ

КПСС XXVI съездида ва Марказий Комитетнинг шундан кейинги пленумларида экономикани юксалтиришнинг интенсив йўлига ўтиш бўйича қўйилган вазифалар айниқса Ўзбекистон колхозлараро қурилиш ташкилотлари учун долзарбдир. Ўтган 1983 йилда «Узколхозстрой» бирлашмаси қурилиш -монтаж ишлари планини 365 миллион -сўмликка бажарди. Бутун ўтган уч йил мобайнида эса миллиард сўмликдан ортиқ иш бажарилди.

«2-Узколхозс п е цстрой» республика тресті республика колхозларида ёпиш-изоляция ишларини (ёрдамчи пудрат асосида) амалга оширишга даъват этилган. 1983 йилда трест бўлинмалари 26423 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди. Бу пландагидан анча кўпдир. Натижада 414 минг квадрат метр турар жой, 1274 ўринли шифохона, 37872 ўқувчи ўринли мактаб, 12385 ўринли болалар боғчаси, 2850 ўринли клуб, 18445 тонна юк сиғадиган омбор қуриш мумкин бўлди.

Трестнинг махсус кўчма колонналари йилнинг ишга тушириладиган йирик қурилишларида — тўқимачилик комбинатининг Нориндаги (Наманган области), Риштон посёлкасидаги (Фарғона области), Берунийдаги (Қорақалпоғистон АССР), Пахтаободдаги (Андижон области) филиалларида, Фарғона областининг Ленинград районидаги пайпоқ-йигирув комбинатида катта ҳажмдаги ишларни бажардилар. Бу муҳим объектларни муддатидан аввал ишга тушириш имконини берди.

Трест коллективининг КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорларини, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга қўшаётган ҳиссаси салмоқли. Ўзбекистон колхозларида бирон бир чорвачилик комплекси, паррандачилик фабрикаси, йирик қишлоқ хўжалик объекти йўқки, уларга бизнинг кишиларимизнинг меҳнати сарфланмаган бўлсин.

Қишлоқдаги энг яхши комплекс қурилишлар учун Бутуниттифоқ кўрик-конкурси якуни бўйича «Узколхозстрой» бирлашмаси томонидан республиканинг барча областларида қурилган 15 посёлкага мамлакатнинг олий мукофоти— СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дипломлари берилди. Бу посёлкаларнинг ҳар бирида бизнинг механизациялашган колоннамиз коллективлари меҳнат қилишган.

1984 йилда биз 26,1 миллион сўмлик ҳажмида қурилиш-монтаж ишларини бажарамиз. Коллектив ўз имкониятларини қараб чиқиб, қуйидаги оширилган социалистик мажбуриятларни қабул қилди: топшириққа қўшимча 1,4 миллион сўмлик ҳажмида иш бажарилади. Меҳнат унумдорлиги планга қўшимча 1,3 процент ўстирилади, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига қатъий риоя қилиниши, қурилиш ишлаб чиқаришининг барча бўғинларида ишни такомиллаштирилиши бу вазифани муваффақиятли адо этиш имконини беради.

У. ҚАМБАРОВА,
«2-Узколхозс п е цстрой» тресті бошқарувчиси.

● АВТОМОБИЛЧИЛАР ҲИССАСИ

ҒАЛЛАКОРГА МАДАДКОР БЎЛИБ

2521-автоколонна ҳайдовчилари салкам йигирма йилдан бери Жиззах областининг Ғаллаорол ва Бахмал районлари хўжаликларига оталиқ ёрдами кўрсатиб келишяпти. Ўрим-йиғим мавсумига бу ерда ҳар йили 50 тага яқин автомашина қатнашади. Бу пайтда автоколонна ҳайдовчилари 800 минг тоннадан кўп ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташиб бердилар.

Кейинги йилларда ғаллани ташишда «ГАЗ—51» автомашинасидан фойдаланилар эди. Тезлигининг пастлиги ҳамда кам юк кўтариши натижасида ушбу машиналар ғалла ҳосилини қабул пунктларига етказиб беришнинг барча талабларига ҳам жавоб бера олмас эди. Машиналарнинг тез-тез бузилиб туриши натижасида ишда узилишлар содир бўлиб турди.

Охирги пайтда автомобилчилар ғаллакорларга асосан «ЗИЛ—130» маркали прицепли, кўп юк кўтарадиган машиналар билан мададкор бўла бошлашди. Натижада меҳнат самарадорлиги анча ошди. Бундан ташқари совхозларга «ММЗ—555» автомобиль самосваллар ҳам жуда қўл келди. Бу машиналардан фойдаланиш натижасида юк ортиш операцияларини бажаришда сарфланадиган вақт анча қисқарди. Ҳайдовчилар ва комбайнчилар меҳнатининг самарадорлиги ошди.

Ушбу беш йилликда ғаллани ташиш соҳасида юқоридаги машиналардан фойдаланиш колхоз ва совхозлар учун ниҳоятда катта аҳамиятга эга бўлди. Нега деганда «ЗИЛ—130» автомашинаси бир рейснинг ўзида 8 тонна, прицеп билан эса 15 тоннагача юкни манзилга етказиб бериши мумкин. Ҳолбуки, «ГАЗ—51» машинасида бу кўрсаткич атиги 3,5 тоннани ташкил этарди.

Автомашиналардан унумли фойдаланиш, юк ортиш ва туширишда вақтни тежаш натижасида фақатгина 1983 йилда ҳайдовчилар қисқа муддатда 35 минг тоннадан кўп буғдой ва арпани қабул пунктларига етказиб беришди. Автомашиналарни энг илғор, тажрибали ҳайдовчилар бошқаришди. Эрта тонгдан кечгача, ҳатто ярим тунда ҳам фидойи ҳайдовчилар ғаллани белгиланган манзилга етказиб беришда жонкуярлик кўрсатдилар.

Автомобилчилар пахтакорларга ҳам яқиндан ёрдам бериб келишмоқда. Ўтган йилнинг кузида М. Холиқов, Х. Латипов, С. Абдуллаев ва бошқа ёш ҳайдовчилар Пахтакор райони колхоз ва совхозларига терим машиналарига мўлжалланган эҳтиёт қисмлар ҳамда бошқа қишлоқ хўжалиги техникасини ўз вақтида етказиб беришда ўрнак кўрсатдилар.

Ҳозир ўлкамизда баҳор. Яқин кунларда экиш мавсуми бошланади. Ўрим-йиғим мавсуми ҳам унчалик узоқда эмас. Шунинг учун автомобилчилар Жиззах областига юбориладиган транспортни ҳозирданоқ тахт қилиб қўйишга киришганлар.

— Ҳайдовчиларимиз, — дейди автоколонна бош инженери В. Давидьянц, — транспорт хизматининг самарадорлигини оширишга катта эътибор беришмоқда. Бу айни пайтда агросаноат комплексининг моддий-техника базасини бундан кейин ҳам ривожлантиришни, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини механизациялаштириш, шунингдек дала маҳсулотларини омбор ва савдо шахобчаларига ўз вақтида етказиб беришни таъминлайди.

В. ТИТОВ,
2521-автоколонnaнинг катта инженери.

● ШАҲАР — ҚИШЛОҚҚА

МИННАТДОРЧИЛИК МАКТУБИ

«Ташхимсельмаш» заводи коллективини Жиззах область Октябрь районидаги Суслов номли ғаллачилик-чорвачилик совхози ишчилари билан мустаҳкам дўстлик иплари боғлаган. Машинасозлар бу коллективга мунтазам оталиқ ёрдами кўрсатиб келишади.

Ўтган йили совхозга завод мутахассислари бригадаси юборилди. Ишчилар ўзлари билан совхознинг ремонт-асбобсозлик хўжалиги учун асбоблар, болтлар, гайкалар келтиришди. «ОВХ-28» чанглатгич-пуркагичи, шунингдек ғўзапоя ўрадиган машина учун эҳтиёт қисмлар келтиришди. Совхозга станок берилди, уни яхшилаб созлаб, ишга туширишди.

Деҳқонларнинг илтимосига биноан слесарь-ремонтчилар А. Бережной ва В. Пучков талайгина қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишда кўмаклашишди. Шундан кейин совхоз ишчилари «Ташхимсельмаш» га қуйидаги мактубни юборишди:

«Совхоз раҳбарлиги шуни таъкидлайдики, завод ишчилари ўтган мавсумда қишлоқ хўжалик техникасини ремонтдан чиқаришда катта ёрдам кўрсатишди. Машинасозларга фаол оталиқ ёрдами кўрсатганликлари учун қизғин миннатдорчилик билдирамиз».

БИР САФДА

Республикамизда барча — колхозчи ва ишчи ҳам, инженер ва ўқитувчи ҳам, ёзувчи ва олим ҳам, хизматчи ва студент ҳам ўзини пахтакор ҳисоблашга батамом ҳақли. Бугунги кунда деҳқонларни техникасиз тасаввур этиб бўлмайди.

Агрегат заводи ўзининг кундалик фаолиятида пойтахтнинг трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналарига олдинги ва орқанги мостларни, редукторларни ва бошқа агрегатларни етказиб беради. Бизнинг ишимизсиз тракторлар, пахта териш комбайнларининг далаларга чиқиши амри-маҳол. Шунинг учун ҳам коллектив юксак масъулият билан ишлаб, ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этяпти.

Бундан ташқари биз техникани эҳтиёт қисмлар билан таъминлаймиз. Ўтган йили Ўзбекистоннинг барча областларига улардан 4 миллион сўмликка яқини жўнатилди.

Ўтган йилнинг кузида заводнинг 160 ишчиси Бўка районининг XX Партия съезди номли совхози пахтазорларида меҳнат қилишди. Амалда агрегат заводининг қарийб ҳар бир ишчиси республиканинг «оқ олтин» хирмонига муносиб ҳисса қўшди.

М. ОРТИҚОВ,
Тошкент агрегат заводининг слесарь-ремонтчиси, партия комитети аъзоси.

Қишлоқ хўжалиги моддий-техника базасини ривожлантириш, пахтачиликни комплекс механизациялашни таъминлаш соҳасида республика машинасозларининг катта ҳиссаси бор. Беш йилликнинг уч йилида Ўзбекистон ва мамлакатнинг пахтакор областлари Тошкент корхоналаридан:

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

△ Колхоз ва совхозларда турли хил пахтачилик ишларини бажарадиган 72.867 трактор, шу жумладан, 27.648 та Т—28х4М-СІ типидаги транспорт машиналари олдилар. Деҳқонлар буюртмасини муваффақият билан бажарган пойтахт тракторсозлари пландан ташқари 367 пахтачилик машинаси тайёрлашди.

△ Тор ва кенг эгатларга чигит экиш учун мўлжалланган 26.955 та трактор сеялкалари етказиб берилди.

△ Мамлакатнинг пахтачилик хўжаликлари 29.465 та турли маркадаги «зангори кема»ларни ўз вақтида олишга муяссар бўлишди. Бу миқдорнинг 165 таси пландан ташқари тайёрланган агрегатлардир.

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ ТАЪСИРЧАН БЎЛСИН

ШУ КУННИНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ

Ишлаб чиқаришда ишнинг аҳволига бир мезон билан тўла баҳо бериш мумкин: бу— иқтисодий изланишдир. Бунинг маъноси шуки, кам маблағ ва ресурс сарфлаб, тобора юқори кўрсаткичга эришишдир.

КПСС XXVI съездининг экономика тежамли бўлиши керак, деган талаби бугунги кунда жуда актуал аҳамият касб этган. Шу муносабат билан техника тараққиётини жадаллаштириш ва фанни ривожлантириш учун курашда кадрларни иқтисодий жиҳатдан тайёрлаш ролини ошириш масалалари ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда. Яқинда бўлиб ўтган шаҳар илмий-амалий конференцияси ана шу мавзуга бағишланди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин конференцияни қисқача кириш сўзи билан очиб, партиямиз КПСС XXVI съезди қарорларини, ўн биринчи беш йилликнинг социал вазифаларини ҳал эта бориб, меҳнаткашларга, раҳбар кадрлар, бутун аҳолига иқтисодий таълим ва тарбия беришга катта аҳамият бермоқда.

КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми қарорларида янгича типда иқтисодий тафаккур қилишни шакллантириш, уни ташаббускорлик ва социалистик иш юритиш маҳоратига, масъулиятни оширишга йўналтириш, ижодий изланишни кучайтириш, яъни халқ хўжалигида янада яхшироқ натижаларга эришиш масалаларини илгари сурди. Буларнинг ҳаммаси барча меҳнаткашлар оммаси ўртасида иқтисодий таълимни кенг ривожлантириш, унинг форма ва методларини эса ранг-баранг қилишни талаб этади.

Ҳозир шаҳар партия ташкилотида фақатгина иқтисодий таълим системасида 200 мингдан зиёд киши иқтисодий билимларни эгалламоқда, 70 мингга яқин коммунист партия ўқуви системасида экономика масалаларини ўрганмоқда, «Билим» жамияти ташкилотлари эса иқтисодий билимларни кенг пропаганда қилмоқда. Бу соҳада тўпланган тажрибаларни умумлаштириш ва кенг ёйиш жуда муҳимдир.

Конференцияда сўзга чиққан кишилар «Меҳнаткашларнинг иқтисодий таълим ва тарбияси— КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари асосида янгича иқтисодий тафаккурни шакллантиришнинг муҳим шарти» мавзуида доклад қилган «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари М. Базанов шуни таъкидлаб ўтдики, янгича типдаги иқтисодий тафаккурни шакллантириш, янги инсоннинг, унинг дунёқарашининг ажралмас хусусияти, ҳар бир меҳнат коллективи олдида турган вазифаларни амалий ҳал этишнинг таъсирчан омилидир.

Бирлашмада иқтисодий ўқувга катта аҳамият берилмоқда. Бўлимларда 47 та ўқув группаси ишлаб турибди. Мактабларда 1,1 мингдан зиёд мутахассис шуғулланмоқда. Мактаб тингловчилари бирлашма фаолияти бўйича рефератлар тайёрлашяпти. Бу эса маълум даражада техника ва ишлаб чиқариш проблемаларини муваффақиятли ҳал этишда уларга ёрдам бермоқда.

Бироқ, бир қатор масалалар иш манфаати талаб этганидек даражада тез ва самарали ҳал этиляпти, деб бўлмайди. Бирлашма бўлимларидан буюртмачи-заводларга маҳсулотларни синовдан тўла ўтказилмасдан, қиёмига етказилмасдан бериш ҳоллари ҳамон учраб турибди. Бу эса дастгоҳларни, жиҳозларни қўллашда жойларда қийинчилик туғдирмоқда, техника янгиликларини тезроқ жорий этишга халақит бериб, унинг муддатларини чўзиб юбормоқда. Ишлаб чиқаришни оператив бошқаришнинг автоматлашган системасини яратиш муддатлари анча чўзиб юборилди.

Пахтачилик учун машиналар давлат махсус конструкторлик бюросининг бош инженери В. Асцатуров ўз сўзида шуни таъкидлаб ўтдики, партиямиз Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларга иқтисодий таълим ва тарбия беришни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ партия, комсомол ва иқтисодий ўқув системасида «КПССнинг иқтисодий сиёсати», «Конкрет экономика»ни ўрганиш бўйича курслар ишлай бошлади. Шу билан бирга конструкторлик бюросининг иқтисодий таълим системасида нуқсонлар ҳам оз эмас. Шулардан бири машғулотларнинг мунтазам ўтмаётгани, улар савиясининг ҳамиша ҳам юқори бўлмаётганидир.

Қўл меҳнатини қисқартириш, техника янгиликларини қўллаш масаласи Трактор заводи бош технологининг ўринбосари В. Левицкий сўзида асосий ўринни тутди.

Энергетика ва электрлаштириш министрлигида мактаб ва семинар раҳбарларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш бўйича иқтисодий таълим советининг иш тажрибалари диққатга сазовордир. Бу ерда пропагандист кадрлар ўқув комбинатида тайёрланади. Курслар фаолияти юксак назарий савияда мунтазам ташкил этилган. Ўқув программалари муваффақиятли ўтади. Энергетика ускуналари ремонти хизмати бошлиғининг ўринбосари А. Каримов КПСС иқтисодий сиёсати проблемалари ва иқтисодий таълимни таъминлаш методлари бўйича пропагандистларни ўқитишнинг программасини Тошкент халқ хўжалиги институти мутахассислари ёрдамида ишлаб чиқилган ва тузилганини таъкидлади.

Ҳозир шаҳарнинг бир қатор корхоналарида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг саноат корхоналарининг планлаштириш ва хўжалик фаолиятидаги ҳуқуқларини кенгайтириш ва иш натижалари учун уларнинг масъулиятини кучайтириш бўйича қўшимча тадбирлар тўғрисидаги қарорига мувофиқ иқтисодий эксперимент амалга ошириляпти.

1984 йилнинг январь ойидан бошлаб янгича иш системасига ўтиб ишлаётган корхоналардан бири «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасидир. «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси бош директорининг ўринбосари А. Дьяконенко ўз сўзида бирлашмада иқтисодий таълим ролининг ошишига тўхталиб, ишлаб чиқаришни бошқариш структурасида янгича шароитларда катта ўзгаришлар қилиш кўзда тутилаётганини айтиб ўтди.

1983—1984 йил ўқув йилига тайёргарлик кўриш пайтидаёқ корхона меҳнаткашларининг иқтисодий таълими бўйича шу экспериментга эътибор берилди. Иқтисодий таълим шахобчаларидаги барча мактабларнинг тингловчиларига янги иқтисодий реформа асосларини ўрганиш юзасидан топшириқлар белгиланди.

«Ташсельмаш» заводида иқтисодий тафаккурни шакллантириш, техника ижодини ривожлантиришнинг муҳим омили сифатида меҳнатни ташкил этишнинг бригада усулини ўрганишнинг қизиқарли тажрибалари тўпланган. Бу ҳақда меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи Х. Халилов конференция қатнашчиларига сўзлаб берди.

«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг конструкторлик ва конструкторлик-технологик бўлимларида ҳам бригада усули бўйича муайян иш тажрибаси тўпланган. Бу ерда меҳнатга ишнинг сўнгги умумий натижасига қараб ҳақ тўланади. Экономикани қаерда зўр қизиқиш билан ўрганишаётган бўлса, ўша ерда иш унуми ҳам юқори бўлмоқда. «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси сифатини бошқариш ва метрология хизматининг раҳбари А. Фирсов ана шу ҳақда сўзлаб берди.

* * *

Илмий-амалий конференция қатнашчилари шуни таъкидлаб ўтишдики, бугунги кунда иқтисодий тафаккур мазмуни ҳар бир ходимнинг фақат ўз меҳнатининг натижаси учун масъулияти билан белгиланибгина қолмай, балки план ва мажбуриятларни бажаришда, ишлаб чиқаришнинг хўжалик-иқтисодий фаолияти муваффақиятли боришига коллективлар қўшадиган умумий ҳисса учун жонкуярлиги билан ҳам белгиланади.

Ҳозир шаҳарнинг бир қатор корхоналарида эксперимент давом этмоқда. Унда хўжалик механизмини қайта қуриш бўйича комплекс иқтисодий тадбирларгина кўзда тутилмай, балки янги иқтисодий тафаккурни ҳам, планли иш ҳақидаги эскича тасаввурларни енгишни ҳам, бошқарув масалаларини ҳал этишнинг методларини ҳам кўзда тутади. КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, иқтисодий экспериментда қатнашмаётган корхоналар эксперимент натижаларини пассивлик билан кутиб ўтиришлари керак эмас.

Ташкилий жиҳатдан ҳам, идеологик жиҳатдан ҳам барча ишлар олдимизда турган халқ хўжалик вазифаларини бажаришга қаратилмоғи зарур. Партия ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг иқтисодий таълим системасидаги бутун фаолияти ана шунга қаратилмоғи керак.

М. САВЕЛЬЕВ.

● ОЛИМЛАР ИЗЛАНИШИ

Полиз қўриқчиси

Самарқанд давлат университетининг ўқитувчиси, биология фанлари кандидати Абдурашид Жабборов ихтиро этган полиз қўриқчисига сиртдан қараб уни кўркам деса бўлади. Аммо кўзгу синиқлари ёпиштирилган бу дам бериладиган енгил шар ҳар биримиз цирк гумбази остида кўрган шарга жуда ўхшаб кетади ва паррандаларни даҳшатга солади. Тизимчага осиб қўйилган шар салгина шабададан тебраниб кетади. Ҳаво очиқ бўлганида ундан таралувчи кўпдан-кўп нур кичик-кичик прожекторлар сингари ҳаммаёққа тарқалади. Шулар ҳеч бир зиён етказмаган ҳолда паррандаларни чўчитади.

Бу ихтиро Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институтининг В. В. Пославский номидаги тажриба-экспериментал хўжалигида бултур синаб кўрилганида гектар бошига қўшимча икки ярим тоннадан узум, кўп гилос тежаш мумкин бўлди. Бу меваларни чуғурчуқлар ва бошқа паррандалар жуда хуш кўради.

Олим кўзгу таратадиган нур таъсирини акустика билан кучайтирди. У безовта қилинган паррандаларни хавф-хатардан огоҳлантирувчи қичқириқ товушларини магнитофон лентасига ёзиб олди. Ана шу ёзувлар эрталаб ва кечқурун қуш галалари кўпайган пайтда кучли динамиклар орқали эшиттирилади.

Аэропорт ходимлари ҳам бу янгиликка қизиқиб қолдилар. Чунки паррандалар самолётларнинг учишига кўпинча халақит бериб туради. Республика давлат балиқчилик хўжалиги мутахассислари ҳам олимга мурожаат этдилар. Улар майда балиқчалар ўстирилаётган ҳовузларни чағалайлар ҳужумидан иҳота этишлари зарур. Сара уруғлик етиштирадиган ғаллакорлардан ҳам шундай илтимосномалар келиб турибди.

Ҳаво тобора исиб бораётган ҳозирги кунларда қўриқчини қулупнайзорда ишлатишга мослаш устида бош қотиришмоқда.

(ЎзТАГ).

Адабиёт ва санъат

• *МУЗЕЙ ЗАЛЛАРИ БЎЙЛАБ*

КИНО—ҲАЁТ КЎЗГУСИ

Музейни ҳаёт кўзгуси, маданиятимиз хазинаси, деб бежиз айтишмайди. Шаҳримизда шундай музейлар кўп. Шулардан энг кенжаси Ўзбекистон кино санъати музейидир. Бу музейда кейинги ўн йил давомида қизиқарли ишлар амалга оширилди, кўплаб фото кўргазмалар ташкил бўлди ва кенг жамоатчиликка намойиш этилди. «Бугунги ўзбек киноси», «В. И. Ленин образи экранда», «Ўзбек фильмлари жаҳон экранида», «Совет киносининг юлдузлари» каби фото кўргазмалар республикамизнинг бир қанча шаҳарларида, Москва шаҳрининг кинотеатрларида, Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасида намойиш қилинганда кенг жамоатчиликка манзур бўлди. 1980 йили «Ўзбек фильмлари жаҳон экранида» фото кўргазмаси Германия Демократик Республикасида намойиш этилиб, юксак баҳоланди.

Ўзбекистон кино санъати музейи коллективи фото кўргазмалар ташкил этиш билан бирга, кино санъатининг тарихига доир экспонатлар ҳам йиғди. Ҳозирги кунда музей фондида 40 мингга яқин қимматбаҳо экспонатлар мавжуд.

Музей кўргазмаси тўрт даврга бўлинган ҳолатда намойиш қилинади. Биринчи давр 1897 йилдан бошланади. Шу йили биринчи марта ака-ука Люьмерлар томонидан жўнатилган киносиновчилар Тошкентда кино сеанс ўтказадилар. Бу Туркистонга кинонинг кириб келиши эди, холос. Ҳақиқий киносанъати Октябрь революциясидан кейингина камол топди. 1924 йилда «Бухкино», 1925 йилда Тошкентда «Шарқ юлдузи» кино фабрикалари ташкил топди. Туркистонда киносанъатни ривожлантириш учун Россиядан К. Гертель, М. Доронин, О. Фрелих, А. Дорн каби киносанъаткорлар келишди. Улар маҳаллий аҳоли ёрдамида «Мусулмон қизи», «Равот қашқирлари», «Иккинчи хотин» каби бадиий ва ҳужжатли фильмларни суратга олишди. Шу йилларда рус киносанъаткорларидан таълим олиб, кино сирларини ўрганишган биринчи ўзбек киносининг қалдирғочлари Наби Ғаниев, Сулаймон Хўжаев, Эргаш Ҳамроев, Комил Ёрматов, Йўлдош Аъзамов, Малик Қаюмовлар етишиб чиқдилар. Улар «Йигит», «Сўнгги бек», «Юксалиш», «Рамазон», «Қилич» каби фильмларни яратдилар.

Ўзбек киносининг иккинчи тарихий даври 1937 йил суратга олинган «Қасам» фильмидан бошланади. Бу даврда экран «тилга» кирди. «Қасам», «Асал», «Азамат» каби ўзбек овозли фильмлари яратилди.

Улуғ Ватан уруши бошланиши билан кўпгина киностудиялар Тошкентга кўчириб келтирилди. Тошкент кино марказига айланди. Уруш йиллари Тошкентга келиб ишлаган машҳур совет кино усталари М. Ромм, Я. Протазанов, Г. Козинцев, Л. Луков ва бошқалар ажойиб асарлар яратдилар. «Икки жангчи», «Уни Сухэ Ботир дер эдилар», «Насриддин Бухорада» каби кино асарлари шулар жумласидандир. Шунингдек, ўша йиллар ўзбек кино ижодкорлари томонидан яратилган «Тоҳир ва Зуҳра», «Насриддин саргузаштлари», «Алишер Навоий» каби фильмлар Совет кино хазинасидан муносиб ўрин олди.

Учинчи давр ўзбек киносининг ҳар томонлама камол топиши билан бошланади. Бу даврда кинога янги бир авлод кириб келди. Булар Шуҳрат Аббосов, Равиль Ботиров, Латиф Файзиев, Зоҳид Собитов каби иқтидорли кинорежиссёрлар эди. Бу кино режиссёрлар томонидан шу йилларда «Ленин йўлланмаси билан», «Тошкент — нон шаҳри», «Стадионда учрашамиз» каби халқимиз томонидан муносиб кутиб олинган киноленталар яратилди.

Кинонинг тўртинчи даврини кўрсатиб берувчи экспонатлар орасида бу даврда ишланган «Сен етим эмассан», «Собир Раҳимов», «Беруний», «Ўн уч қалдирғоч», «Афғонистон. Революция давом этади» каби қатор бадиий ва ҳужжатли фильмлардан фотокадрлар бор. Бу давр Тошкент жаҳон кино марказларидан бирига айланганлиги билан ҳам характерланади.

Тошкентда бўлиб ўтган қатор кинофестивалларга оид қимматли маълумотлар, турли хил экспонатлар шу залда намойиш этилади. Шунингдек, музей ўзининг кичик кино залига ҳам эга бўлиб, бу ерда қатор тарихий фильмлар намойиш этилади. Музей ходимлари шу кунларда муайян ижодий ишларни амалга оширмоқдалар.

Э. ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон Кино санъати музейи директори.

• *Китоб жавонингизга*

УМРБОҚИЙ ЁДГОРЛИК

«Алпомиш» қаҳрамонлик достони ўзбек халқининг ўз мустақиллиги, бирлиги ва ижтимоий адолат учун олиб борган бир неча юз йиллик курашини ўзида бадиий мужассамлаштирган. Унинг қаҳрамонлари — Алпомиш ва Барчинлар одамийликнинг олижаноб фазилатларини ташувчи халқ фарзандларидир. «Советский писатель» нашриётининг Ленинград бўлими Л. М. Пеньковский таржимаси ва таниқли фольклоршунос олим, Беруний номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Тўла Мирзаевнинг кириш сўзи билан «Алпомиш» достонини рус тилида иккинчи марта нашр этди. Асарнинг биринчи нашри эса шу таржимон талқинида атоқли шоир Ҳамид Олимжон сўзбошиси билан 1939 йилда босилиб чиққан эди. Шоир достоннинг ғоявий мазмунини, образлари ва бадиий хусусиятларини тадқиқ этаркан, асар асосини мардлик, ватанпарварлик, дўстлик, қардошлик ва адолатпарварлик мотивлари ташкил этишини алоҳида таъкидлаганди.

Достоннинг такрор нашр этилишида, бизнингча, катта бир мантиқ бор.

«Алпомиш» достони бир неча юз йиллар давомида оғзаки ижро этиш жараёнида қисқарди, қўшилди, сайқалланди. Шунга кўра олимларнинг асарнинг қаерда ва қачон яратилганлиги тўғрисидаги фикрлари бир-бирига унчалик ўхшамайди. А. К. Боровков «Алпомиш» Қўнғирот уруғининг эпоси бўлиб, дашти қипчоқда XII—XIV асрларда юзага келган деса, В. М. Жирмунский Алпомиш тўғрисидаги ҳикоятлар XVI асрда кўчманчи чорвадор ўзбек уруғлари орасида мавжуд бўлиб, у ердан жанубий Ўзбекистон — Бойсун беклигига кўчирилган ва ана шу қадимий қаҳрамонлик қўшиғи заминида достон яратилган, у ердан ўзбек, қозоқ ва қорақалпоқлар орасига тарқалган, деган фикрни илгари суради. Профессор Ҳ. Т. Зарифовнинг нуқтаи назари бўлса бошқачароқ. У «Алпомиш» патриархал — уруғчилик муносабатлари емирилаётган шароитда — яъни мўғуллар босқинигача бўлган даврда Сирдарёнинг қуйи оқими — Орол соҳилларида яшовчи туркигўй чорвадор Қўнғирот уруғи халқлари орасида яратилган, деган фикрни билдиради.

Сюжет тўқимасида патриархал — уруғчилик муносабатлари ва ўша даврнинг жамоат ҳаёти тарихи асос қилиб олингани фактидан келиб чиққан муаннифТ. Мирзаев, Ҳ. Т. Зарифовнинг гипотезаси анча ҳақиқатга яқин, ишончлироқ деб ҳисоблайди ва достон Сирдарёнинг қуйи оқими ва Орол денгизи соҳилларида яшовчи кўчманчи чорвадор халқлар орасида X—XI асрларда яратилган, деган хулосага келади.

Шундай қилиб, Тўра Мирзаев достоннинг, айниқса, Фозил Йўлдош ўғли нусхасида мардлик, ватанпарварлик, халқлар бирлиги, севги ва садоқат ҳамда оила мустақиллиги ғоялари оддий халқ манфаати позициясидан туриб куйланганини илмий асослаб беради.

Пировардида фольклоршунос олим достоннинг кишиларда қардошлик, ватанпарварлик ва халқлар дўстлиги туйғуларини тарбиялашдаги буюк эстетик қимматини юксак баҳоларкан, оташнафас шоир ва олим Ҳамид Олимжоннинг қуйидаги сўзларини келтиради: «Алпомиш» достони —озод, эркин, мағрур ва олижаноб инсонларни куйловчи, улар шаънининг гимни, халқ қалбига йўл топган эпосдир».

С. УМАРОВ,
филология фанлари кандидати.

• *Театр саҳнаси заҳматкашлари*

Оналар сиймосини яратган она

Она ҳаётнинг муқаддимаси. Табиатдай содда, буюк ва улуғвор. Бу буюклик она алласидан фарзандга ўтади. Буюкларга она бўлиш шарафи ҳам улуғ оналарга насиб этади. Ана шундай мўътабар она образини яратиш учун эса кўксида оналик туйғуси доимо бедор санъаткор керак. Лениннинг онаси ролида саҳнага чиқиш-чи?

Муҳаббат Йўлдошева зоҳиран мунис, меҳрибон онага менгзайди, ботинан ҳаётнинг шодлик ва қувонч каби иноятларини тотган буюк севги соҳибасига ўхшайди. У саҳна ва телевидениеда неча юзлаб роллар яратди. Айниқса, А. Поповнинг ««Оила» ва Ю. Яковлевнинг «Нуридийдам Володя» спектаклларида Мария Александровнадек қутлуғ сиймонинг образини яратиш бахтига муяссар бўлганлигидан Муҳаббат опа ҳамиша фахрланиб юради. Айни пайтда Лениннинг онаси ролини ўйнаш актриса учун ҳамиша улкан имтиҳондир. Муҳаббат Йўлдошеванинг Мария Александровнаси жуда меҳрибон, сезгир, оқила, фарзандларининг энг яқин маслаҳатчиси ва сафдошидир. Энг оғир дамларда у болаларга буюк бардошдан сабоқ беради...

М. Йўлдошева яна ўнлаб буюк оналар сиймосини яратишга муваффақ бўлди. Горькийнинг (Груздев ва О. Форш «Алёша Петков»), Корчагиннинг (Н. Островский «Пўлат қандай тобланди»), Кошевойнинг (А. Фадеев «Ёш гвардия»), Набиевнинг (А. Раҳмат «Абдулла Набиев») онаси образлари бунга мисол бўла олади. Бу образларда давр зиддиятлари, бурч ва виждон қарама-қаршиликлари ўз аксини топган. Муҳаббат Йўлдошева уларнинг ҳаммасини катта пафос билан ижро этади. У ҳозирга қадар қатор асарларда йигирмага яқин миллат оналари образини яратди.

Карл Чапекнинг «Она» драмасидаги она, Б. Стоунинг «Том тоғанинг кулбаси»да Елеза, Т. Бобоевнинг «Она қалби»да Баҳри опа, Е. Шварцнинг «Қизил шапкача»сида она, О. Толипов ва И. Аҳмедовларнинг «Ким айбдор»ида Мастура, В. Чичковнинг «Гавана ўғлонлари»да Анхел, П. Панчевнинг «Тўрт эгизак» асарида Елена, М. Горькийнинг «Мариана»сида она, Ғ. Ғуломнинг «Шум бола»сида она ва бошқа ўнлаб спектакллардаги образлар шулар жумласидандир.

Актриса курашчан аёллар образини ҳам маҳорат билан яратади. С. Антоновнинг «Лимонлар» драмасида Лениннинг сафдоши, маслакдоши ва турмуш ўртоғи Н. Крупская, М. Шатровнинг «Революция номи билан» спектаклида Валя, Б. Горбатовнинг «Оталаримиз ёшлиги»да, Мадам Обломк, Н. Исамбетовнинг «Муса Жалил»ида Амина ва бошқалар актриса катта маҳорат билан яратган бетакрор образлардир.

Ўзбекистон ССР халқ артисти, кўпгина фахрий ёрлиқлар, медаллар соҳиби, 60 баҳорни қаршилаб саҳнамизда нуроний онахонларимиз сиймосини яратаётган М. Йўлдошеванинг ижодий изланишлари, режалари катта. У ҳамиша халқимизнинг маънавий камолотига ҳисса қўшадиган бетакрор образлар яратиш устида изланади.

Т. МИРЗАЕВ.

* * *

СУРАТДА: Ўзбекистон ССР халқ артисти Муҳаббат Йўлдошева А. Островскийнинг «Пўлат қандай тобланди» асаридаги она ролида.

Жаҳон прогрессив адабиётидан

Муҳаммад Аҳмад АБДУЛВАЛИ,
Яман ёзувчиси.

САНА—ОЧИҚ ШАҲАР

ҚИССАДАН ПАРЧА

Муҳаммад Аҳмад Абдулвали Яманда новелла ва қисса жанрига асос солган ёзувчилардан бири. У ўзининг жуда қисқа ҳаёт йўли давомида «Ер нима бўлади, эй Салма!», «Хумор деб аталмиш нарса» ҳикоялар тўпламини, «Дарбадарликда ўлиб кетадилар» қиссасини нашр эттиролди холос. Адиб ижоди энди гуллаб, камол топаётган бир пайтда, 33 ёшида фожиали ҳалок бўлди. Унинг бир қатор ҳикоя, пьеса ва бошқа асарлари оққа кўчирилмай қолиб кетди. Сизнинг эътиборингизга бир боби ҳавола этилаётган «Сана — очиқ шаҳар» қиссаси ҳам шулар жумласидан бўлиб, ёзувчининг 1978 йили Шимолий Ямандаги «Дорул — калима» нашриёти билан Ливандаги «Дорул — авда» китоб фирмаси томонидан чоп этилган тўла асарлари тўпламига киритилган.

«Сана — очиқ шаҳар» қиссаси «Радуга» («Камалак») нашриётининг Тошкент бўлимида ўзбек тилида нашрга тайёрланмоқда. Қуйида ана шу асардан бир парчани эътиборингизга ҳавола этамиз.

Денгизчи биз билан дўстлашиб кетди. Кеч қурунлари ўз хотираларимизни ўртоқлашамиз, сен қолдирган китобдан боблар ўқиймиз, сиёсий масалаларни муҳокама қиламиз, кўрган-кечирганларимиз ҳақида гаплашамиз. Денгизчи бизга ўз ўтмишини ҳикоя қилиб берди. Унинг ўтмиши назаримда мен ва сенинг, ҳар бир яманликнинг ўтмишига жуда ўхшайди, лекин сиртдан қараганда жуда фожиали.

«Ўн ёшимда қишлоғимни ташлаб Аданга келдим. Бу ерда отамнинг ўртоқларидан бирининг дўконида ишлай бошладим. У ҳам асли бизнинг қишлоқдан эди. Дўконда эрталаб бешдан тунги ўн иккигача ишлардим. Юртимизда ҳозир ҳам жуда кўп болалар мана шундай сурункасига меҳнат қилишади. Катталар қат[1] чайнаётган пайтдагина нафас ростлашга бир оз фурсат топардим, холос. Бундан йигирма йил олдин Аданда ҳаёт ниҳоятда зерикарли эди. Шу боисдан ҳам дўкондаги ишимни ташлаб, қишлоққа қайтиб кетдим. Лекин шаҳар ҳаётига ўрганиб қолган эканманми, қишлоқда тура олмадим. Яна қишлоқни тарк этдим.

Бу гал кўнглимга ишлаш эмас, ўқиш орзусини туккан эдим. Шимолга, Забидга[2] йўл олдим. Уч ой гоҳ яёв, гоҳ ўткинчи машиналарга осилиб, тоғ-тош ошиб йўл босдим.

Шимол тоғлари нақадар гўзал. Чўққиларини оппоқ қор қоплайди, ёнбағирларида илон изи жилғалар жилдирайди. Сал пастроқда ям-яшил дарахтзорлар, ҳосилдор, жигарранг тупроқли чексиз далалар ястаниб ётади. Сўнг денгиз қўйнигача ёриб кирган чўл бошланади. Инсоннинг бунёдкор қўли бу саҳрони бўстонга айлантирган. Унда ҳеч ким сувсизликдан ёки очликдан ўлмайди. Шимолдаги ерлар маҳсулдор, саховатли. Одамлари ундан ҳам саховатли. Ўша узоқ йилларда кўрганларим ҳамон кечагидек эсимда. Яманликлар фожиали ҳаёт кечирсалар-да, ўз биродарлари учун қўли очиқ, саҳий кишилар. Бу ерда эркак билан аёл орасида фарқ бўлса, у ерда ҳар иккиси баробар меҳнат қилади. Дўстларим, ер меҳрибон, ҳамжиҳат қўлларга — эр ва аёл қўлига муҳтож».

— Шимол[3], шимолнинг ерлари, шимолнинг осмони — бари нақадар қалбга яқин, жозибали-а? — деб таъкидладим мен.

Денгизчи хўрсинди. Унинг кўзларида ёш қалқиди. Бу севимли Шимолга бўлган муҳаббат, хотира ёшлари эди.

«Лекин, — давом этди денгизчи, — у ерда ҳам қора, мотам либосига ўралиб юрган фожиани ҳар қадамда учратишингиз мумкин. Одамлари йигирманчи аср кишиларидан кўра хотиротга юз тутган ўтган аср намоёндаларини кўпроқ эслатади. Юртимизда ўтмиш унутилмайди, у қоятошга ўйилган тимсоллардек биз билан ёнма-ён яшайди.

Яманликлар илм нималигини билган даврдан бошлаб асрлар давомида Забид шаҳри илм маскани бўлиб келган. Лекин мен у ерга қадам қўйганимда, қадимий минора ва тарихий биноларга бой шаҳар олисларга чўзилган яланглик ичра мудраб ётарди. Ҳамма ерда хом ғишт, гўнг уюмлари, хурмо дарахти барглари сочилган. Бир пайтлар шаҳарни ваҳший ҳужумлардан ҳимоя қилган, илм машъалини муҳофаза этган баланд деворлар энди Забидга замонавий илмлар кириб келишига ҳалал берар, монелик қиларди. Давр билан баҳс бойлашган мустаҳкам деворнинг нариги томонида қабристон жойлашган. У ниҳоятда катта, гўё бутун дунёдаги марҳумлар шу ерга дафн қилингандек. Шаҳар четкасидаги баланд тепаликдан Забид шаҳри иккига бўлиниб кўринади. Бири девор ичкарисида, иккинчиси эса девор ташқарисида. Бири тириклар учун, иккинчиси ўликлар учун. Бирида минора-ю, мезаналар, иккинчисида мақбара-ю, сағаналар. Улар бир-бирига жуда ўхшаш, биридан иккинчисини ажратиш қийин.

Девор ичкарисидаги одамларнинг билганлари уйқу, еб-ичиш. Катта масжидга бориб эринибгина намозларини ўқийдилар, қайтиб яна пинакка кетадилар. Уйқу жой танламас, деганларидек ҳамма ерда: тош ётқизилган йўлакчали бозорда, харсанг қалаб ўралган, устига хурмо барглари ташланган дўкончаларда, ўриндиқ ўрнига арқон тортиб, тахта боғланган қаҳвахоналарда, масжидларда, уйнинг ичида ё томида, қисқаси дуч келган жойда ухлайверадилар. Қаерга қарама ё ухлаётган, ё овқатланаётган, ё намоз ўқиётган кишини кўрасан. Белларида тиззагача тушадиган лунгига ўхшаш оқ юбка, оёқларида чипта ковуш, ҳамма ярим яланғоч ҳолда юради.

Дўстлар, шаҳар қуёш ҳароратидан энтикади, ишсиз бекорчилар кўплигидан диққи нафас бўлади, ҳар куни кўкка дам жўшқин, дам сўник таралаётган нола — чақириқлардан ларзага келади.

Шаҳар девори орқасидаги қабристонда ҳам одамлар сероб бўлади. Кимдир кўз ёши тўкади, кимдир қабр бошида тиловати қуръон қилиб ҳожатмандларнинг мушкулини осон қилувчиларни ахтаради. У ерда ҳам кунни кун, тунни тун демай ухлашади, еб-ичишади, намозхонлик қилишади Ҳайит, байрам кунлари қабристонга ҳамма келади. Емак, ичмак мўл бўлади. Сўнгида шу байрам сабабчисининг руҳига намоз ўқилади.

Шаҳар деворининг ҳар икки томонида ҳам ғалати ҳаёт кечади. Агар Ҳадейдадан Таизга ёки Таиздан Ҳадейдага Забид орқали унда-мунда ўтиб тушадиган машиналар бўлмаганда, бу шаҳарни хаёлий, сароб шаҳар деса бўларди. Шаҳар манзараси сенга биринчи бор кафтдек кўринган тепаликдан пастга тушишинг билан тубдан ўзгаради, ҳар бир нарса яқиндан яққол кўринади.

Шаҳарга кирганимда аср пайти эди. Қуёш оташдек қиздирар, кўчалар деярли кимсасиз эди. Аммо қаҳвахоналарда одам кўп, улар қат чайнашар, у ёқ-бу ёқдан гаплашиб ўтиришарди. Ҳарбий қалъага ўхшаш катта тарихий бинога яқинлашдим. Унинг деразалари оқ рангга бўялган, эшик олдида икки аскар соқчилик қилар, бино олдидаги от-улов учун қилинган бостирма остида кичкина «Джип» машинаси «мудраб» ётарди.

Дўконларнинг эшиклари ёпиқ, биноларнинг соясида ифлос, далва-далва кийимли одамлар ухлаб ётишарди. Улардан бадбўй ҳид тарқалса-да, лабларида хурсандлик аломати. Балки тушларига бахтли ҳаёт кираётгандир. Бундай аҳволни бизнинг «Олтин соҳил» Тиҳаманинг[4] ҳар бир шаҳрида учратиш мумкин. У ерда, дўстларим, аёл киши ҳамма нарсада, ҳатто дайдилик, дарбадорликда ҳам эркакка ҳамроҳ, йўлдош.

Катта масжид саҳнида у ерда ўқиган кишилар ҳақида минглаб ҳикоялар эшитдим. Бу ҳикоялар юртимиз каби оддий, айни вақтда аччиқ ҳамдир. Оддий кишилар илм йўлида барча нарсадан воз кечганлар. Охир пировардида илмлари уларни Ҳажжа ва Саада қамоқхоналарига, ўлкамиз ери остидаги қоронғи зиндонларга, зимистон қийноқхоналарга элтган.

Ўша куни қуёш ботар чоғида қумли уфқ қонталаш тусга кирди. У ерликларнинг айтишича, қуёш ўз жароҳатларини ювиш учун сувга шўнғиди. Қон ранги ҳамма ерни: саҳро, шаҳар, мақбараларни қоплади. Масжид мезаналари, ҳокимнинг ҳарбий қалъани эслатувчи уйи ҳам қизил тус олди. Шаҳар маркази аста қоронғиликка чўма бошлади. Қуёш ботиши билан одамлар ҳаракати тинди. Лекин шаҳар девори ортидан пичирлаш ёки инграшга ўхшаш овоз қулоққа чалинарди. Балки бу мурдаларнинг пичир-пичири ёки ноласидир».

Денгизчи яна бошини тебратиб қўйди. У эшик ва шифт ёғочларига диққат билан разм солди. Сўнг биз томон назар ташлади. У хаёлан хотира дафтарини варақларди.

Араб тилидан
Б. ИБРОҲИМОВ
таржимаси.

1. Қат—наркотик ўсимлик.
2. Забид — Шимолий Ямандаги шаҳар. Ўрта асрда у муҳим сиёсий ва маданий марказ бўлган. Забид университетида мусулмон оламининг машҳур олимлари дарс берганлар.
3. Шимол —Шимолий Яман, тўғрироғи Яманнинг шимоли маъносида ишлатилган.
4. Тиҳама — Қизил денгизнинг араблар яшайдиган соҳили бўйлаб чўзилган, об-ҳавоси иссиқ ва нам паст текислик.

САНЪАТНИНГ СЕҲРЛИ ОЛАМИ

ИККИ ШИРИН

Лайли ва Ширин образлари қадим-қадимдан Шарқ шеъриятида гўзаллик ва нафосат, муҳаббат ва эзгулик рамзи сифатида куйлаб келинади. Замонавий рассомларнинг нафис бўёқларида жило топаётган ранг-баранг асарларида ҳам уларнинг сиймоси тасвир объекти қилиб олинаётганлиги бежиз эмас. Ўзбекистон халқ рассоми Чингиз Аҳмаров ўзининг «Ширин» асарини яратар экан, классик шеъриятимизда оқила аёллар рамзи сифатида тараннум этилган Ширин қиёфасини тўлақонли тасвирлашга ҳаракат қилди. Бу асар 1945 йили Шарқ миниатюраси услубида яратилган эди. Рассом картинада миллий руҳни акс эттирувчи барча деталларга табиийлик билан ёндошган. Шириннинг гўзал қиёфаси, теран маъно акс этган тим қора кўзлари, унинг эгнидаги кийимлари — буларнинг ҳаммасини рассом Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» достонида тасвирланган машҳур Ширин образига мутаносиб ҳолда яратди. Мана салкам 40 йилдан буён бу асар минг-минглаб санъат шайдоларига катта завқ-шавқ бағишлаб келяпти.

Чингиз Аҳмаров шарқ қизлари образлари галереясини яратар экан, биринчи навбатда уларнинг ташқи гўзаллиги билан ички маънавий гўзаллиги ўртасида мутаносиблик бўлишига катта эътибор беради. Бу жиҳатдан унинг яна бир Ширин образи устидаги ижодий меҳнати диққатга сазовор. Бу асар «СССР халқ артисти Ҳалима Носирова Ширин образида» деб номланади. Чингиз Аҳмаров бу картинада ўзининг дастлабки «Ширин» картинасидаги деталларни такрорламасдан, оригинал йўлдан борди. Бир томондан рассом Ҳалима Носированинг актёрлик маҳоратини мўйқалам орқали, тасвирий санъат услубида очишга ҳаракат қилса, иккинчи жиҳатдан унинг қаҳрамонига хос хусусиятларни умумлаштирди. Рассом ана шу икки жиҳатни уйғунлаштириш орқали бутунлай оригинал бир асар яратишга муваффақ бўлди. Кейинчалик Чингиз Аҳмаров Шарқ аёллари образини яратиш устидаги ишларини давом эттириб, бир қатор ранг-баранг полотнолар яратди. Томошабинлар бу картиналарни кўрар эканлар, фақатгина Шарқ қизларига хос гўзаллик ва нафосат билангина эмас, бу образларда тасвирланган чинакам маънавий гўзаллик билан ҳам ошно бўладилар.

М. АҲМЕДОВ.

СУРАТДА: Чингиз Аҳмаровнинг «Ширин» картинаси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЛОЛАЛАРДАН «ЧИҚИНДИ»

XVI асрда Яқин Шарқдан Голландияга лолалар келтирилганда ҳеч кимнинг калласига вақти келиб бу мамлакат «лолалар ватани» бўлиб қолади, деган фикр келган эмасди. Ҳозир голландияликлар ҳар йили миллионлаб лола пиёзини экспорт қиладилар ва кўплаб фойда оладилар. Лекин бир муаммо бор: очилган лолаларни нима қилиш мумкин? Гул дўконларида барча «ҳосил»ни сотиб бўлмайди, сигирлар эса лола емайди. «Чиқиндилар» эса тонна-тонналарни ташкил қилмоқда.

Илгарилари лолаларни денгизга ташлаб юборишар эди. Лекин маълум бўлишича, уларнинг ҳидидан балиқлар қочиб кетар экан. Излаб-излаб бунинг йўли топилди. Ҳозир лолалардан ўғит тайёрланмоқда.

СУНЪИЙ СУЯК

Рейтер агентлигининг хабар беришича, Япониядаги «Микутиси» фирмаси шикастланган табиий суяк ўрнига ўрнатиш мумкин бўлган суяк ишлаб чиқардилар. Бу суяк ўзининг химик состави билан табиийсидан ҳеч бир фарқ қилмас экан. Ҳайвонларда синаб кўрилган дастлабки тажрибалар буни юз фоиз тасдиқлади.

Португалия. Лиссабон шаҳри атрофидаги қашшоқлар санитария нормаларига ҳам жавоб бермайдиган кулбаларда (суратда) яшашга мажбур бўлмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги ишсиздир. Португалия пойтахтида турар жойларнинг етишмаётгани энг жиддий муаммолардан биридир. Ҳозир Лиссабоннинг 90 мингдан зиёд аҳолиси қулай деб турган уйларда яшашмоқда. Тунука ва ёки картон қоғоздан қилинган уйларда 50 минг киши яшашга мажбур бўлмоқда. АДН — ТАСС фотоси.

ВУЛҚОНГА «ЖОН КИРДИ»

Токиодан 180 километр жанубда жойлашган Япониянинг Миякэдзима оролидаги Ояма вулқони портлай бошлади. Лава маҳаллий аэропорт ва 523 та уйни шикастлантирди, шунингдек, бу ҳодиса оқибатида ўрмон ёнғинлари содир бўлди. Портлаш оқибатида юқори баландликдан тошлар кўчиб тушди, шунингдек ер қимирлади.

Офат юз берган райондан оролнинг 1300 аҳолиси шошилинч равишда олиб чиқиб кетилди. Япония метеорология агентлигининг маълумотларига қараганда қурбонлар бўлмади.

«НЕЙЛОН СОЧ»

АҚШнинг Питтсбург шаҳридаги «Юнайтед лаборатория» клиникаси ўз ходимлари томонидан ихтиро қилинган усулни реклама қилиб, нейлон соч ўтказиш йўли билан тепакалларни тузатишларини айтди. Рекламага 300 га яқин киши лаққа тушди. Улардан бирови Сэмюэль Фиорензанинг сочлари операциядан кейин кўпаймади, бош оғриқ касалига мубтало бўлди. Тузалиш учун катта маблағ тўлади. Бошқа кишиларга ҳам пахмоқ соч зарар келтирди. Улар клиника устидан судга арз қилишди. Клиника эгалари жанжалнинг олдини олиш учун уларнинг пулини қайтиб беришди.

ҚАТЪИЙ ИНСТРУКЦИЯ

Австралиянинг баъзи авиакомпаниялари авиация инструкциясини қуйидаги пункт билан тўлғазишни лозим деб топди. «Авиалайнер учувчиси охирги сигаретни учишдан саккиз соат олдин чекиши мумкин!»

Энг сўнгги медицина текширувлари хулосасига кўра, шундай қарорга келишган. Учиш олдидан чекилган уч дона сигарет учувчи организми чидамлилигини кескин камайтириб юборар экан, — деб ёзади Болгарияда чиқадиган «Труд» газетаси.

НАМУНАЛИ МИЖОЗЛАР

Париждаги меҳмонхоналарнинг бирида номерга ит билан жойлашишга рухсат этилган. Бу ҳақда меҳмонхонага кираверишда эълон осиб қўйилган. Унда жумладан: «Биз итларни меҳмонхонага шунинг учун қўямизки, улар дераза пардаларига оёқ кийимларини артмайдилар, чой қошиқларини коллекция учун йиғмайдилар. Салфетка ва чойшабларни эсдалик учун олиб кетмайдилар» — деган сўзлар ёзилган.

ЭНГ БАЛАНД ЧЎҚҚИГА

Ҳиндистонлик етти нафар альпинист аёл дунёнинг энг баланд чўққиси — Эверестга чиқишда қатнашади. Чўққи денгиз юзидан 8848 метр баланд, шунгача Польша, ХХР ва япониялик тўрт нафар аёлгина Ҳимолайдаги булутдан баланд шу чўққини забт этишга муваффақ бўлганди.

Яхши жисмоний тайёргарлик кўрган ва чўққиларга чиқиб анчагина тажриба орттирган ҳинд спортчи аёллари ўн бир эркак альпинист ва маҳаллий шерплар билан бирга Эверест районига жўнаб кетдилар.

Экспедиция анъанавий жанубий маршрутни танлади ва чўққига чиқишни май ойида бошлашни мўлжалламоқда.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШОВЧИЛАР ВА ПОЙТАХТ МЕҲМОНЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

РЕСПУБЛИКА ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР ЭЪТИБОРИ УЧУН

СССР Алоқа министрлиги тасдиқлаган янги «шаҳарлараро ва халқаро телефон алоқасидан фойдаланиш тартиби» жорий этилганини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

УНГА ҚУЙИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР КИРИТИЛГАН:

гаплашиш пунктларида ҳақ тўланган вақтдан ташқари сўзлашувни узайтириш тўғрисидаги буюртмалар ман этилади. Ҳақ тўланган вақт тугагач, гаплашув яна давом этаётган бўлса олдиндан огоҳлантиришсиз алоқа узиб қўйилади.

Телефон ўрнатилмаган меҳмонхоналар, касалхоналар, санаторийлар, дам олиш уйларида бўлган гражданларга шаҳарлараро телефон алоқасидан фойдаланишда қулайлик туғдириш мақсадида алоқа бўлимларида шаҳарлараро телефонда сўзлашув учун талонлар сотилади.

Чақирилган абонент алоқа бўлими томонидан юборилган телеграммада кўрсатилган гаплашув пункти ёки телефонда сўзлашиши шарт.

Шаҳарлараро телефон алоқаси автоматлаштирилганлиги муносабати билан қатор қўшимча хизмат турлари қайта кўриб чиқилди ва айрим тартиблар ўзгарди ёки ўзгаришсиз қолдирилди. Жумладан: чақираётган абонентнинг шаҳарлараро телефонда гаплашиш учун қайси гаплашув пункти ёки телефон таклиф қилгани тўғрисида чақирилаётган абонентни хабардор қилиб қўйиш;

Чақирилаётган абонентни (чақираётган абонентнинг илтимосига кўра) буюртма бўйича ким сўзлашувга чақираётгани ҳақида хабардор қилиш;

Бошқа шаҳардаги телефон номери тўғрисида справка;

тегишли шахсни телефонга чақириш;

абонентнинг счётида кредитга гаплашганлик учун қуйидагилар кўрсатилади:

ҳисоб-китоб даври;

телефон сўзлашувларининг сони ва гаплашганлик учун тўланадиган ҳақ, счёт очилган ой, тўлов муддати.

Абонентнинг талабига биноан гаплашганлик учун тўлов суммаси шаҳар коди, ой, соат, сўзлашув қанча давом этганлиги ва сўзлашув нархи кўрсатилган ҳолда тўланиши мумкин.

Абонентнинг талаби бўйича айрим ҳолларда чақирилаётган абонентнинг телефон номери ҳақида унга маълумот берилади.

Счет очилган ойдан бошлаб узоғи билан 1 ой муддат ичида мазкур счет ҳақида маълумот берилиши керак.

Алоқа ходимлари шаҳарлараро телефон гаплашувлари мазмунини сир сақлашлари лозим. Шунингдек, улар ким билан қачон ва нима ҳақда гаплашгани ёки ким-кимни гаплашувга чақиргани тўғрисидаги маълумотларни очиш ҳуқуқига эга эмас. Телефон гаплашувлари тўғрисидаги справкалар алоқа муассасалари томонидан фақат телефон эгаси ёки унинг қонуний вакилига берилиши мумкин.

Шахсий фойдаланишдаги телефон эгалари, шунингдек корхона, муассаса, ташкилот (шу жумладан, ётоқхоналар, меҳмонхоналар, санаторийлар, дам олиш уйлари, чет эл ваколатхоналари ва халқаро ташкилотлар)лардаги телефон эгалари мазкур телефонлар орқали шаҳарлараро телефон гаплашувлар учун тўла жавобгардирлар.

Коллектив фойдаланишдаги телефон учун масъул бўлган шахс бегона кишиларнинг шаҳарлараро телефон гаплашувига кредитга буюртма беришда фойдалангани учун моддий жавоб беради.

Квартира телефонларидан кредитга шаҳарлараро телефон гаплашувлари учун тўланадиган ҳақ счет очилган кундан бошлаб 15 кун муддат ичида тақдим этилиши керак.

Телефондан фойдаланганлик учун қилинган ҳисоб-китоб ҳужжати абонент томонидан 3 йил муддатга сақланиши лозим.

Абонент огоҳлантиришдан сўнг тўлов қарзларидан қутулгач, бу ҳақда у шаҳарлараро телефон станциясининг абонент участкасига хабар бериши керак.

Агар огоҳлантиришдан 5 кун муддат ичида абонент кейин қарзларини тўламаса унинг телефони узиб қўйилади.

Абонент қарзидан қутулганлигини исботловчи ва қайта улаш учун 2 сўм тўлаганлик тўғрисидаги ҳужжатларни топширгач шаҳарлараро телефон станцияси 2 кун муддат (якшанба ва байрам кунларидан ташқари) ичида Тошкент шаҳар телефон тармоқлари бошқармасига телефони қайта уланиши лозим бўлган абонентлар рўйхатини тақдим этиши керак. Шаҳар телефон алоқаси муассасаси шундай рўйхатни олган пайтидан бошлаб бир сутка мобайнида телефонларни қайта улайди.

Тошкент область Орджоникидзе районидаги

21-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1984-85 ўқув йилига

ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кенг ихтисосли тракторчи-машинист (ремонт қилиш слесари ва автомобиль ҳайдаш ҳуқуқи билан), **мева сабзавотчилик — усталари, чорва молларини ветобработка қилиш ва молхоналарни дезинфекция қилиш операторлари, чорвачилик фермалари механизаторлари** (электромонтёрлик квалификацияси билан), **чорвачилик комплексларида ишлатиладиган ускуналарни ремонт қилиш слесарлари, чорвачилик — усталари, 3-класс тракторчилари.**

БИЛИМ ЮРТИ 1962 ЙИЛДАН БОШЛАБ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ИШЛАШ УЧУН ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ КАДРЛАРНИ ТАЙЁРЛАБ КЕЛАДИ.

Малакали ишчилар тайёрлаш учун билим юртида барча шарт-шароитлар муҳайё этилган: Ўқув кабинетлари барча замонавий асбоб-ускуналар, кўргазмали қуроллар ва техникавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Танлаган касбингиз бўйича барча ўқув қуроллари мавжуд бўлиб, касбингизни пухта эгаллашга имкон беради.

Барча ўқувчилар стипендия, уч маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгараги, фототўгарак, футбол, волейбол, баскетбол, кураш, бокс, стол тенниси мунтазам ишлаб туради. Алоҳида футбол майдони, отиш тири мавжуд.

Ўқиш давомида ўқувчилар Ватанимизнинг гўзал ва қаҳрамон шаҳарларига экскурсияларга борадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртларига ўқишга конкурссиз кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ўқиш муддати 3 йил ва 1 йил. 3-класс тракторчи группаларида ўқиш муддати 6 ой. Ўқиш 15 мартдан бошланади.

Ўқишни битирган барча ўқувчиларга, Тошкент авиазаводида ишлаш учун йўлланма берилади.

Кенг ихтисосли тракторчи-машинист ва мева-сабзавотчилик усталари группаларига фақат 8-синфни битирган ўқувчилар қабул қилинади. Қолган мутахассисликлар бўйича 3 йиллик группаларга 8 синфни битирган ва 1 йиллик группаларга 10 синфни тугатган йигит ва қизлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ҲАР КУНИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, 8 ёки 10 синфни битирганлик ҳақида шаҳодатнома, турар жойидан справка, 8 дона 3x4 см. ҳажмидаги фотосурат. Билим юрти адреси: Тошкент область, Орджоникидзе райони «Геофизика» посёлкаси. Тошкент шаҳридан (1, 16, 24-автобусларда «Троицкий поворот» бекатигача борилади Горький номли метро — станциясидан 63-автобусда, 1-«Қорасув» бекати, Луначарский шоссеси «Центр» бекатидан «Тошкент—Чингелди», «Тошкент—Тузель» автобусларининг «Геофизика» бекати).

196-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОН ТЕХНИКА ЗАВОДИГА ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: **ярим ўтказгичли асбобларни йиғувчилар, электрон техника асбоблари ва деталларини синовчилар, электрон техника асбоблари ва деталларининг контролёрлари, радиоаппаратуралар ва асбобларнинг монтажчилари ва регулировкачилари, технология ускуналарни созловчилар, синов ускуналарининг созловчи-монтажчилари, токарлар, фрезерчилар, электр пайвандчилар, слесарь-асбобсозлар.**

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДАГИ МАЪЛУМОТЛИ, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ВА УНИНГ АТРОФИДА ЯШОВЧИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати 8 синф ҳажмида маълумотлилар учун 3 йил, 10 синф ҳажмида маълумотлилар учун 6 ой, радиоаппаратуралар ва асбобларнинг монтажчилари ихтисослиги бўйича қабул қилинган 10 синф ҳажмида маълумотлилар ойига 30 сўм стипендия билан таъминланадилар, технологик ускуналарни созловчилар, токарь, фрезерчилар, слесарь-асбобсозлар 72 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланади. 8-синф ҳажмида маълумотли ўқувчилар тўлиқ бўлмаган давлат таъминотида бўладилар ва ўрта маълумот оладилар.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

Ўқиш вақти иш стажига қўшиб ҳисобланади.

ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 5-алоқа бўлими, Весна кўчаси, 17-уй (1, 5, 26-трамвайлар, 106-автобуснинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон 91-14-51.

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

13 МАРТ СОАТ 19.30 ДА

БУТУНИТТИФОҚ ПРОФЕССИОНАЛ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИГИ-КОНКУРСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ҒУЛОМЖОН ЁҚУБОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва ҚҚАССР халқ артисти

ГУЛШОД ОТАБОЕВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ҚИЗЛАРХОН ДЎСТМУҲАМЕДОВА

VI Жаҳон фестивалининг лауреати

АНВАР РУСТАМОВ

Бадиий сўз устаси

ҲАСАН ЙЎЛДОШЕВ

Солистлар: Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Дилором ҚАЮМОВА, Абдуқодир ЮСУПОВ, Раҳима НОСИРОВА, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Лола ОҚИЛОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

БИЗ ҚАНДАЙ БОЛИШНИ МАНЗУР КЎРАМИЗ?

Айрим кишилар катта, қалин, баланд болишларни манзур кўришса, бошқалари кичик, ихчам ёстиқларни ёқтиришади. Бу албатта ҳар бир кишининг ўзига хос хусусиятига кўра белгиланади. Лекин пар болишлар айниқса болаларга қулай.

«ТАШХОЗТОРГ» МАГАЗИНЛАРИ

енгил,
юмшоқ,
пат—парли,
турли размердаги
ёстиқларни

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

Магазинларнинг адреслари:

2 — Биринчи Май бозори;
3 — Истиқбол кўчаси, 1—уй;
6 — Энгельс кўчаси, 94—уй;
9 — Строительная кўчаси, 1—уй;
10 — Фарҳод ярмаркаси;
14 — «4—Қўйлиқ» массиви; 21—уй;
16 1 — П. Морозов кўчаси (бозор);
17 1 — Сергели (бозор);
18 — Сельмаш кўчаси, 1—уй;
19 — Уста—Ширин кўчаси, 133—уй;
20 — Шимоли-Шарқ массиви, 22—уй;
25 — Навоий кўчаси, 24—уй;
28 — Оқтепа майдони;
33 — Б. Хмельницкий кўчаси, 1—уй;
34 — М. Хасанова кўчаси, 33—«а» уй;
35 — Октябрь бозори.

ОШХОНАМИЗГА ҚАНДАЙ ИДИШ-ТОВОҚЛАР ЗАРУР?

Ҳар қандай уй бекаси шундай жавоб беради: албатта кастрюлкалар керак. Бу идишсиз нонушта, тушлик, кечки овқатни тайёрлаб бўлмайди.

Бу идишлар қадим-қадим замонларда уй хўжалигида пайдо бўлиб турмушимизга жуда ҳам сингиб кетган. Дастлаб қадимги ота-боболаримиз ош-овқатлар пишириш учун аланга устида бемалол турадиган япасқи тошлардан фойдаланишган. Кейинчалик ана шу тошларнинг ўртасини бир мунча ўйиб тошнинг бутун чеккаси бўйлаб гардиш ҳосил қилишган. Бизнинг ҳозирги кастрюлкаларимиз бобокалонининг бобокалони худди ана шундай қилиб дунёга келган.

Керамика пайдо бўлиши билан қадимги кулоллар кулолчилик идиш-товоқларини тайёрлашни ўрганишган. Қадимий Русда булар моҳиятига қараб турлича номланган. Бошқа мамлакатларда эса бамбук ўсимлигидан тайёрланган кастрюллар ишлатилган. Лаоснинг тоғлиқ қабилалари бундай кастрюлкаларда шоли пиширишган. Бамбук ўсимлиги юмшаши билан унинг ичидаги шоли пишиб етилган. Улар таомни тановул этиб бўлишгандан кейин, бундай идишларни ташлаб юборишган.

Биз яшаётган ҳозирги асрда жуда ҳам ранг-баранг идиш-товоқлар кўпайиб кетди. Улар металл, алюминдан ишланган бўлиб ҳамда эмаллангандир. Ҳамма жойда кўпчиликка манзур бўлаётган энг яхши идиш бу эмалланган идишлардир. Ҳар бир уй бекаси бу идишни бошқаларига қараганда афзал кўради.

«ТАШХОЗТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДА

эмалланган идишлар: кастрюллар, мискилар, челаклар, тоғоралар сотилмоқда

МАГАЗИНЛАР АДРЕСИ:

1 — Пролетар кўчаси, 49-уй;
2/2 — Биринчи Май бозори;
7 — Госпитал бозори;
8 — Черданцев кўчаси, 22-уй;
10/1 — Фарҳод ярмаркаси;
11 — Энгельс кўчаси, 46-уй;
21 — Фрунзе бозори;
22 — «Минг хил майда-чуйда» — Муқимий кўчаси, 4-уй;
23 — Волгоград кўчаси, 14-уй;
30 — Навоий кўчаси, «Дўстлик» ярмаркаси;
31 — Боткин кўчаси, 7-уй;
32 — Юнусобод массиви (бозор);
35 — Октябрь бозори.

«ТАШХОЗТОРГ» (телефон (91-59-43).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-24)

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13/III да **Травиата**, 14/III да **Испан миниатюралари.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/III да **Юлдузли тунлар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/III да **Тошболта ошиқ**, 14/III да **Мангулик.**

кино

12 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОРТИНГГА БОҚ»—**К. Ёрматов номли** (жуфт ва ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«КАТТА АЙИҚ ОПЕРАЦИЯСИНИНГ БАРБОД БЎЛИШИ» — **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07), **Янгиобод** (тоқ соатларда телефон 96-36-21), **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

«ТЕЗЛИК» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ЕНГИБ ЎТИШ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ОЙ КАМАЛАГИ» —**Ғ. Ғулом номли** (жуфт соатларда, телефон 48-42-80).

13 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КНЯГИНА ОЛЬГА ҲАҚИДА АФСОНА»—**Чайка** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 77-06-20), **Нукус** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 46-70-69), **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00;телефон 91-14-61).

«ОРТИНГГА БОҚ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, 78-47-25), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **К. Ёрматов номли** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон 24-22-66).

«КАТТА АЙИҚ ОПЕРАЦИЯСИНИНГ БАРБОД БЎЛИШИ» — **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07), **Янгиобод** (тоқ соатларда, телефон 96-36-21), **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

«ТЕЗЛИК» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ЕНГИБ ЎТИШ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ОЙ КАМАЛАГИ» —**Ғ. Ғулом номли** (жуфт соатларда, телефон 48-42-80).

«ДИВА» — **Ватан** (тоқ соатларда), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«ТЕО БАРЧАГА ҚАРШИ» — **Қозоғистон** жуфт соатларда).

«ОЛИВЕР ТВИСТ» — — **Дружба** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

12 МАРТ СОАТ 19.30 ДА

ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР

ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати

ҚАРИМА УЗОҚОВА

IV Жаҳон фестивалининг лауреати

АКБАР ЙЎЛДОШЕВ

БАДИИЙ СЎЗ УСТАСИ

ҲАСАН ЙЎЛДОШЕВ

СОЛИСТЛАР:

ҚОМИЛЖОН БАРАТОВ

Тожиддин АДУВОҲИДОВ, Таваккалхон ТУРСУНОВА, Тоҳиржон УСМОНОВ, Абдулҳақ КАРИМОВ, Анзират ЗИЁВУДДИНОВА, Икромжон МАМАТҚУЛОВ, Собиржон ЭШОНБЕКОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — Маъмура АБДУРАҲМОНОВА ва Тожиддин АБДУВОҲИДОВ олиб борадилар.

ТВ

душанба

12 МАРТ

● МТ I

17.50 «Дарвозаси тиллодан». Болалар учун кўрсатув (ЧССР).
18.45 «Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Л. Сидельников. Фортепьяно ва рус халқ чолғу оркестри ижроси учун «Рус концерти».
19.50 «Ишлар ва одамлар».
20.25 «Сиртмоқ». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «Время».
22.05 «Ҳужжатли экран».
23.05 «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 Халқ куйлари.
19.00 «Сиз яратган боғ».
19.30—20.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
20.45 «Халқаро панорама».
21.30 «Время».
22.05 «Фақат мюзик-холлда». Телевизион бадиий фильм.
23.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» —«Арарат».

● ЎзТВ I

17.50 Кўрсатувлар программаси.
17.55 Мультфильм.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўсмирлар учун. «Орзу».
18.40 Телефильм.
19.00 Совет Армияси жангчилари учун. «Офицерлик — қаҳрамонона касб» (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Адабий театр. Султон Акбарий. «Гирдоб».
20.30 «АХБОРОТ» ПРОГРАММАСИНИНГ МАХСУС СОНИ.
21.30 Москва. «Время».
22.05 Республика партия-хўжалик активи ҳамда ишлаб чиқариш илғорлари йиғилиши қатнашчилари учун Ўзбекистон санъат усталари ва ижрочи ёшларининг концерти. Кўрсатув тугагач — «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.15 МТ II
17.55 Кўрсатувлар программаси.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қизиқувчилар экрани».
18.40 «Улкан романист». А. Қодирий туғилган куннинг 90 йиллигига.
19.15 Врач маслаҳати.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Янги марралар сари» (рус.).
20.15 «Тоғларда боғ-роғлар кенгаймоқда». Телефильм.
20.30 «АХБОРОТ» ПРОГРАММАСИНИНГ МАХСУС СОНИ.
21.30 МТ II

сешанба

13 МАРТ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Ҳужжатли фильмлар: «Инсониятга нафинг тегсин», «Қуёш нега нур сочади», «Тупроқ ва ўсимликлар карталари».
10.20 «Сиртмоқ». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
11.25 Ленин комсомоли мукофоти лауреатларининг концерти.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Қишлоқ уфқлари». Телефильмлар.
16.20 СССР Ички ишлар министрлигининг намунали-кўргазмали оркестри чалади.
16.55 «Бил ва уддала». Мактаб ўқувчилари учун илмий-ўқув кўрсатуви.
17.40 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар».
18.10 «Ўсмирлар ижоди».
18.40 «Стадион ҳамма учун».
19.10 Мультфильм.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Коллектив нимага қодир». 3-кўрсатув. «Курчатов уйида».
20.25 «Сиртмоқ». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «Время».
22.05 «Опера билан учрашув». Н. А. Римский-Корсаков.
23.15 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15—9.35 «Зея қўриқхонаси».
12.05—12.35 «Шахмат мактаби».
14.35 «Хўжаликни бошқариш мактаби: «Раҳбарлик қилиш осон иш эмас» (Ёшларга саноат корхоналарини бошқариш принциплари ўргатилади).
15.20 В. Гюго. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари.
16.15 Янгиликлар.
18.30 Янгиликлар.
18.45 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал.
19.15 «Роботлар йўлидан». Телефильм.
19.45—20.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
20.45 А. А. Харлампиев хотираси учун самбо кураши бўйича халқаро турнир.
21.15 Мотокросс бўйича СССР кубоги.
21.30 «Время».
22.05 «Нон таъми». Тўрт серияли бадиий фильм. 1-фильм. «Ғалла — ризқ-рўзимиз».
23.25 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак — «Динамо» (Москва).

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 Мультфильм.
18.25 «Шоирлар — болаларга». Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий.
18.55 «Фан уфқлари».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Экономика тежамли бўлиши керак».
20.15 «Ёрдамчи хўжаликларни кенг ривожлантирайлик».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Созандалар ҳақида ҳикоялар». Дирижёр Ф. Абдураҳимова.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Шеърият билан учрашув». Ўзбекистон халқ ёзувчиси А. Мухтор.
23.45 Янгиликлар .

● ЎзТВ II

9.00—16.20 МТ II
17.55 Кўрсатувлар программаси.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қимматли бола». Бадиий фильм.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Ўқув программаси.
20.15 «Шафақдаги шаҳар». Телефильм.
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўқув программаси (рус.).
21.30 МТ II

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ БЕТ.

12 МАРТ, 1984 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

Р. 09134.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12